

Compost verder opwaarderen

Fa P. Muntjewerf & Co, Breezand

Met onder andere een zelf ontworpen compostfrees als hart van het bedrijf heeft Muntjewerf zich gespecialiseerd in compostering voor met name de omliggende bloembollenbedrijven. Het bedrijf wil de compost graag op maat verder verrijken met onder andere dierlijke mest, maar de mestwetgeving staat dit niet toe. Muntjewerf zet zich in om dit voor elkaar te krijgen.

Het is een mooi gezicht om deze MH 4212 met een capaciteit van circa acht kuub per strekkende meter aan het werk te zien, met op de achtergrond de speciale, door Anema geleverde Doosan DX 180 met een onderwagen van een 350. Het composteren gaat nu langzamer, omdat bij deze ronde omzetten het taaië bermgras nog onvoldoende is verkleind. En dus neemt machinist Nan Spaans de tijd om met de frees het gras zoveel mogelijk te verkleinen. Vooraf is uiteraard de temperatuur gecheckt en één en ander doorgesproken met Frank Muntjewerf. Het bedrijf laat niets aan het toeval over. Composteren is voor Muntjewerf topsport.

Op maat

Daarom staat er ook deze unieke, zelf uitgedachte zelfrijdende MH 4212. Muntjewerf wilde een extra degelijke zelfrijdende machine die ook over de weg kan rijden naar klanten die op het eigen bedrijf composteren. Muntjewerf gaat uit van ruim 1000 draaiuren op jaarbasis. Dat is voor een dergelijke machine heel veel. Hij klopte daarvoor aan bij Mechanisatie Haarlemmermeer, dat deze zelfrijder voor hem op maat bouwde. Voor transport (30 km/u) draaien de wielen en de cabine een kwartslag en schuift de cabine naar voren. De machine heeft een 456 kW (620 pk) Deutz-motor. Frame-

Fa. P. Muntjewerf & Co

Frank Muntjewerf runt samen met zijn vrouw Leonna en vier vaste krachten het gespecialiseerde transport- en composteringsbedrijf. Frank is al de vijfde generatie Muntjewerf. Piet Muntjewerf ging in 1863 even verderop in Breezand van start met paard en wagen. In de beginperiode werd er veel werk verzet bij de inrichting van de Anna Paulownapolder. In 1919 werd een motorvlet aangeschaft, in 1939 verscheen de eerste vrachtauto en in 1950 de eerste dragline. Transportactiviteiten vormden daarna de hoofdmoot, waaronder aanvoer van vaste mest naar bollentelers. Vanaf 1978 is het bedrijf zich meer gaan richten op het transport van bouw- en sloofafval. Vanaf 1999 heeft Muntjewerf het composteren van bollenafval opgezet en heeft het bedrijf zich gespecialiseerd in mest en compost, de bijbehorende handel en de verhuur van containers. Meer informatie: www.famuntjewerf.nl.

delen doen dienst als brandstof- en hydrauliektank. De freesunit kan vier meter breed bij twee meter hoog aan en is dankzij handige koppelingen in zijn geheel in een dag te verwijderen. Daarmee heeft Muntjewerf de gewenste 'tool' om op maat hoogwaardige compost te maken voor met name de bloembollentelers in de eigen regio. Muntjewerf heeft ontheffing om in de regio over de weg te kunnen rijden.

Bij de klant

Dat laatste is belangrijk, want het bij de klanten composteren is een belangrijk onderdeel. Er komt in de bollensector immers nogal wat groenafval vrij. Er zijn bloembollentelers die zo'n 2000 tot 5000 kuub hebben opgeslagen. Composteren op het eigen bedrijf betekent in dat geval geen aan- en afvoer van meststoffen en het scheelt transportkosten. Het composteren moet wel goed gebeuren, om te zorgen dat de compost ziekte- en onkruidzaadvrij is. Frank Muntjewerf: "Natuurlijk kunnen we het materiaal met een mobiele graafmachine omzetten, maar dat kost veel tijd en geeft niet de kwaliteit die wij wensen. Wij zijn daar heel fel op. Verder is het groenafval natuurlijk relatief schimmelgevoelig en is vrijkomend dekstro vaak juist droog. Het is zaak dit alles goed te vermengen om zo de juiste vochtigheid en samenstelling te krijgen", aldus Frank. Hij geeft aan dat het daarom loont om

er met zo'n machine heen te rijden. "De kwekers ervaren de efficiency- en kwaliteitsslag. Daarmee kan ik deze machine vanuit een win-winsituatie rendabel maken."

Om de klanten op maat te voorzien van de juiste compost verrijkt het bedrijf die ook met gemalen gips. "We stellen hoge eisen aan het gemalen gips om de kalkmeststof homogeen door de compost te mengen", vertelt Frank. Verder heeft het composteren op het eigen bedrijf als voordeel dat elke partij is gemonsterd en elke vracht is gewogen. Muntjewerf werkt hiervoor samen met cumelabedrijven in de regio. "Voor het uitrijden ga ik zelf geen trekkers en strooiers aanschaffen. Veel cumelabedrijven hebben dat materieel met GPS en dan is het beter om samen te werken. Dan kan ik mij blijven concentreren op waar wij goed in zijn, compost maken", aldus Frank. "GPS-aansturing bij het uitrijden is een onderdeel van het kwaliteitsdenken."

Verrijken is beter

Vanwege die regels kiezen akkerbouwers sinds de invoering van Minas massaal voor compost, niet alleen voor gunstiger stikstof- en fosfaatnormen, maar ook om de grond vitaal te houden. "We hebben het hier over lage organische-stofgehalten van rond de 1,5 procent. De intensieve bollenteelt vraagt veel van de grond en dus ook meststoffen. Vanuit dat

Nieuwbouw

Aan het bedrijfspand is niet te zien dat het bedrijf al ruim 150 jaar bestaat. Dat komt doordat Muntjewerf vlak voor het jubileum het bedrijf heeft verplaatst. Opvallend is dat de werkplaats niet tegen het kantoor en de kantine is aangebouwd. Verder is die sleutelruimte voorzien van geluiddempende wanden. Muntjewerf heeft dit gedaan omdat dit minder geluidsoverlast op kantoor geeft, het onderhoud strikt gescheiden is en het voor het personeel ook prettiger werken is. Verder is het hele pand dubbel goed geïsoleerd en voorzien van vloerverwarming. Muntjewerf heeft de vloer in de stalling en de werkplaats bewust naar achteren laten aflopen om vrijkomend water af te voeren via een verzamelgoot. Dit met name voor de winterdiensten die het bedrijf ook uitvoert.

oogpunt is het logisch dat telers het eigen groen composteren op het eigen bedrijf en voor de aanvoer van meststoffen kiezen voor compost. Zij hebben echter graag wel een maatwerkproduct. De compost opwaarderen met vaste mest of drijfmest geeft meerwaarde voor de klanten. Je kunt dan maatwerkcompost leveren, die met de meststrooier in één werkgang kan worden uitgereden.”

Dat kan echter niet omdat de gehele partij dan als mest wordt aangemerkt. Frank vindt het niet uit te leggen dat als je bij wijze van spreken een ton mest verwerkt in honderd ton compost die partij dan ineens ‘mest’ is. “Als we op het eigen bedrijf van de klant mengen en uitrijden, dan kan het wel, dus waarom geen toestemming om mest en compost apart te registreren en die dan gemengd af te voeren om die in één werkgang uit te rijden”, zegt Muntjewerf. Volgens hem speelt dit landelijk ook in akkerbouwgebieden. “Hier is voor belangenbehartigers nog een slag te slaan. Vroeger voerden we als bedrijf grote partijen vaste mest aan. Nu hebben we de afgelopen periode slechts drie containers laten komen, terwijl er aanbod genoeg is en tuinders de compost graag verrijkt zien met organische mest.”

Grondstof grootste zorg

Het zal helder zijn dat vanuit de mestwetgeving en het toenemende besef om voldoende humus in de grond te houden de vraag naar compost toeneemt. Muntjewerfs grootste zorg is daarom de aanvoer van geschikt uitgangsmateriaal om aan de kwaliteitsvraag te kunnen voldoen. “Het fijnste uitgangsmateriaal hout is nu beperkt, omdat we alleen nog de 0-20-fractie composteren. De rest wordt verstoofd of gaat de bio-energie-industrie in”, vertelt Frank. Hij vindt het een verkeerde ontwikkeling dat het humusgehalte op de land- en tuinbouwgronden terugloopt omdat we kachels en energiecentrales CO₂-neutraler willen stoken. “Wij voorzien dat de land- en tuinbouw in de toekomst de rekening gepresenteerd krijgt van het verder of zelfs te ver verschralen van landbouwgronden.”

Nu vormen bermafval en slotenmaaisel de grote berg op het terrein. GFT maakt Muntjewerf niet op eigen terrein, maar wordt kant-en-klaar onder Keurcompost gekocht voor hoge kwaliteit en lagere vervuiling. Muntjewerf ziet liever dat er ruimte in de regelgeving komt dat hij op het eigen terrein en bij de klant compost en mest kan vermengen tot een kant-en-klaar product, waarbij het aandeel mest als zodanig wordt meegerekend voor de mestboekhouding. Plus uiteraard weer meer beschikbaar houtafval om aan de groeiende vraag naar compost te kunnen voldoen. “De energiebehoefte kunnen we gedekt krijgen met zonne- en windenergie en aardwarmte”, stelt Frank vast. En voor het verwerken heeft hij de zaken op orde, transparant en controleerbaar.

TEKST: Gert Vreemann

FOTO'S: Vreemann, Muntjewerf

Muntjewerf heeft deze nieuwe negentientons Doosan DL 300 met Scania-Stage IV-vijfcilindermotor en vijfkuubs AA-volumebak draaien. Volgens Muntjewerf met een prima prijs-kwaliteitsverhouding.

Naast composteren voert Muntjewerf ook andere diensten uit, zoals containerdiensten en gladheidbestrijding.

Op maat kwaliteit leveren, dus wordt indien gewenst dit fijngemalen gips door de compost gemengd.